

DEKLARACJA PROGRAMOWA

SOCJALDEMOKRACJI POLSKIEJ

I. Nasza tożsamość

1. Jesteśmy socjaldemokratami, bo bliskie są nam idee humanizmu. Nasze podstawowe wartości to wolność, równość, sprawiedliwość społeczna, solidarność i tolerancja.
2. Jesteśmy socjaldemokratami, bo nowoczesny patriotyzm rozumiemy jako szacunek dla pracy i walki naszych przodków o zachowanie tożsamości i suwerenności narodowej przy jednoczesnym dbaniu o dobre imię Polski dziś i w przyszłości. Troska o dobre imię naszego kraju oznacza, z jednej strony, dbałość o dobrobyt i rozwój Polski, z drugiej zaś, aktywne przeciwstawianie się temu, co Polsce szkodzi: nietolerancji, ksenofobii, ciasnemu nacjonalizmowi.
3. Jesteśmy socjaldemokratami, bo nawiązujemy do dorobku tego nurtu polskiego i międzynarodowego ruchu socjalistycznego, który na trwałe wpisał prawa socjalne do katalogu praw człowieka i jednocześnie sprzeciwiał się rządów antydemokratycznych reżimów.
4. Jesteśmy socjaldemokratami, bo uważamy, że wszyscy ludzie są równi. Sprzeciwiamy się wszelkim formom dyskryminacji ze względu na płeć, narodowość, rasę, wyznanie, poglądy polityczne, zdrowie, wiek, orientację seksualną, pochodzenie społeczne bądź z jakichkolwiek innych przyczyn.
5. Jesteśmy socjaldemokratami, bo za jedyne źródło władzy uznajemy wolę obywateli wyrażoną w wolnych wyborach. Opowiadamy się za rozszerzeniem form demokracji bezpośredniej oraz rozwojem społeczeństwa obywatelskiego.

6. Jesteśmy socjaldemokratami, bo wiemy, że gospodarka musi służyć ludziom, a nie ludzie gospodarce. Wzrost gospodarczy powinien być narzędziem służącym poprawie jakości życia całego społeczeństwa, a nie celem samym w sobie.

7. Jesteśmy socjaldemokratami, bo sprzeciwiamy się urynkowieniu i komercjalizacji wszelkich sfer ludzkiej działalności. Uważamy, że dostęp do opieki medycznej, edukacji czy kultury nie może być przywilejem dla wybranych, lecz prawem wszystkich.

8. Jesteśmy socjaldemokratami, bo jesteśmy świadomi ekologicznych zagrożeń, jakie niesie ze sobą współczesna cywilizacja. Chcemy realizować koncepcję zrównoważonego rozwoju, która łączy efektywność gospodarczą ze społeczną sprawiedliwością i ochroną środowiska naturalnego.

9. Jesteśmy socjaldemokratami, bo czujemy się Europejczykami. Opowiadamy się za dalszą polityczną integracją państw Starego Kontynentu, która sprzyjać będzie urzeczywistnieniu Europy federalnej i socjalnej.

10. Jesteśmy socjaldemokratami, bo chcemy budować ład globalny oparty na prawie międzynarodowym i pokojowym współistnieniu narodów. Neoliberalnej globalizacji chcemy przeciwstawić globalizację demokracji i praw socjalnych.

II. Państwo

1. Socjaldemokracja Polska opowiada się za ustrojem demokracji parlamentarnej (z jednoizbowym parlamentem) oraz podziałem i równowagą między władzą ustawodawczą, wykonawczą i sędziowską.

2. Demokracja przedstawicielska musi być uzupełniana różnymi formami demokracji bezpośredniej (referendum, ludowa inicjatywa ustawodawcza), które sprzyjają rozwijaniu postaw obywatelskich.

3. Chcemy, aby państwo było przyjazne obywatelom oraz wolne od korupcji i nepotyzmu. Sprzeciwiamy się zawłaszczaniu państwa przez partie polityczne i rozmaite grupy nacisku. Opowiadamy się za maksymalnym odpartyjnieniem struktur państwowych, zarówno rządowych jak i samorządowych. Administracja państwowa musi być tworzona przez fachowych i bezpartyjnych urzędników,

którzy, dzięki pełnej jawności i przejrzystości podejmowanych przez nich decyzji, podlegają ciągłej kontroli i ocenie społecznej.

4. Opowiadamy się za modelem demokratycznego państwa prawa, które zapewnia swym obywatelom poczucie bezpieczeństwa, respektując jednocześnie wolność jednostki i przestrzegając praw człowieka. Bezpieczeństwo obywateli powinno być zapewnione nie tylko poprzez sprawne i dobrze wyposażone organy ścigania i aparat penitencjarny, ale także przez zapobieganie przestępczości u źródeł, zwłaszcza wśród młodzieży. Wymaga to odpowiednich nakładów na edukację (szkoła jako ośrodek rozwijania talentów i wyrównywania szans także po zajęciach lekcyjnych) i sport młodzieży oraz wspierania organizacji pozarządowych przeciwdziałających przestępczości wśród młodych ludzi.

5. Władza sądownicza musi być niezawisła i wolna od jakichkolwiek nacisków ze strony innych organów państwowych. Za priorytet uważamy realizację zasady równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Domagamy się prawnych i instytucjonalnych gwarancji apolityczności wymiaru sprawiedliwości i służb specjalnych.

6. Prawne i instytucjonalne gwarancje apolityczności należy także zapewnić takim instytucjom kontrolującym funkcjonowanie demokracji, jak media publiczne, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Najwyższa Izba Kontroli.

7. SDPL zdecydowanie popiera decentralizację władzy w państwie poprzez rozszerzanie zakresu kompetencji samorządu terytorialnego wszystkich rodzajów. Opowiadamy się także za tworzeniem warunków sprzyjających rozwojowi sektora organizacji pozarządowych, który w wielu sferach wspiera, uzupełnia, a niejednokrotnie zastępuje działania instytucji państwowych i samorządowych.

8. Opowiadamy się za świeckim państwem, w którym nikt nie jest dyskryminowany ze względu na swój światopogląd, władze publiczne są w tej sprawie bezstronne.

Neutralność światopoglądowa państwa wyklucza stanowienie praw, których jedyną lub dominującą motywacją ma charakter religijny. Motywacja prawodawcza musi być w pełni świecka.

Państwo powinno w maksymalnym stopniu ograniczać finansowanie działalności mającej charakter religijny. Państwo powinno respektować prawo każdego człowieka do nieujawniania swego światopoglądu. W sytuacjach, gdy prawo

Deklaracja Programowa

stwarza przywileje, polegające na zwolnieniu pewnych obywateli z określonych obowiązków prawnych na podstawie ich przekonań religijnych, władze powinny jednocześnie zadbać o to, aby te same przywileje były dostępne dla ludzi żywiących analogiczne obiekcje wobec danego obowiązku, choć motywowane względami pozareligijnymi.

III. Gospodarka

1. Socjaldemokracja Polska opowiada się za społeczną gospodarką rynkową, w której aktywna rola państwa sprzyja sprawliwemu podziałowi dóbr, skutecznej walce z bezrobociem i poprawie jakości życia całego społeczeństwa.

2. Wszelkie formy własności powinny być równoprawne. W rolnictwie popieramy gospodarstwa rodzinne, a także spółdzielnie rolnicze i wszelkie formy zespołowego gospodarowania.

3. Polityka gospodarcza powinna być oparta na: dążeniu do równowagi finansowej państwa, tworzeniu przyjaznego klimatu dla przedsiębiorczości, wspieraniu eksportu, modernizacji i rozbudowie infrastruktury oraz inwestycjach pobudzających rozwój sektora nowych technologii i gospodarki opartej na wiedzy.

4. Polityka gospodarcza powinna także prowadzić do wyrównywania różnic w poziomie i jakości życia między wsią a miastem oraz między regionami kraju.

5. Opowiadamy się za progresywnym systemem podatkowym dla podatników nieprowadzących działalności gospodarczej.

6. SDPL nie sprzeciwia się procesowi prywatyzacji, ale uważamy, że przekształcenia własnościowe powinny być podporządkowane nie tylko wymogom efektywności ekonomicznej, lecz także celom społecznym. Opowiadamy się za taką formą prywatyzacji, która zapewnia prywatyzowanemu przedsiębiorstwu odpowiedni pakiet inwestycyjny, sprzyja utrzymaniu lub zwiększeniu liczby miejsc pracy oraz prowadzona jest w sposób jawny, przejrzysty i z poszanowaniem zasad dialogu społecznego.

7. Jesteśmy przeciwni ograniczaniu praw pracowniczych i postulujemy stosowanie surowych kar wobec tych pracodawców, którzy je nagminnie łamią. Opowiadamy

się za rozszerzeniem ochrony prawnej na pracowników zatrudnianych na tzw. elastycznych warunkach (bez umów o pracę), którzy są najczęstszymi ofiarami wyzysku. Socjaldemokracja Polska będzie wspierać związki zawodowe w ich rozwoju w sektorze prywatnym.

IV. Solidarne społeczeństwo

1. Opowiadamy się za solidarnym społeczeństwem, czyli takim, w którym gwarantowane są:

- system emerytalny oparty na powszechnej i obowiązkowej składce emerytalnej,
- system opieki zdrowotnej oparty na powszechnej i obowiązkowej składce zdrowotnej,
- aktywna polityka społeczna, która likwidować będzie w pierwszej kolejności problemy niedożywienia i braku własnego dachu nad głową, a także będzie przeciwdziałać długotrwałemu bezrobociu i jego skutkom.

2. Główną rolę w polityce społecznej powinny odgrywać: system zróżnicowanych i dobrze adresowanych zasiłków, rozwój budownictwa tanich mieszkań oraz ochrona praw lokatorskich.

V. Edukacja i nauka

1. Rozwój edukacji to najważniejsze zadanie współczesnego państwa. SDPL opowiada się za powszechnym dostępem do edukacji i szerokim programem stypendialnym dla niezamożnej młodzieży. Jesteśmy za bezpłatną oświatą publiczną na wszystkich jej poziomach. Chcemy, aby polski system edukacyjny stale podnosił poziom wykształcenia społeczeństwa oraz aby szkoły i uczelnie dawały nie tylko niezbędną i przydatną wiedzę, ale także uczyły myślenia i rozumienia zjawisk, zachodzących we współczesnym świecie. Pragniemy, aby placówki oświatowe propagowały postawy obywatelskie oraz zasady tolerancji i zrozumienia dla różnych kultur i systemów wartości.

2. Opowiadamy się za autonomią wyższych uczelni.

3. Socjaldemokracja Polska opowiada się za zwiększeniem nakładów państwa na działalność naukową i badawczo - rozwojową, która sprzyjać będzie modernizacji polskiej gospodarki i rozwojowi cywilizacyjnemu naszego kraju.

Opowiadamy się za wolnością i swobodą w badaniach i poszukiwaniach naukowych. Ograniczenia w tym zakresie mogą być nakładane jedynie w wyjątkowych przypadkach, ze względu na potencjalne zagrożenia dla ludzi, bezpieczeństwo i zdrowie człowieka oraz z powodów humanitarnych.

VI. Kultura

1. Socjaldemokracja Polska opowiada się za pełną, wolną od praktyk cenzorskich wolnością dla twórców i ich inicjatyw oraz swobodą dostępu do kultury, jej dzieł i powszechnością udziału w kulturze. Podstawowe sprawy rozwoju kultury i powszechnego w niej uczestnictwa obywateli winny być rozwiązywane we współdziałaniu systemu instytucji kultury z systemem edukacji narodowej i systemem niezależnych mediów publicznych.

2. Telewizja Polska i Polskie Radio winny stanowić najpowszechniejszy przekaz, umożliwiający całemu społeczeństwu zetknięcie z dziełami kultury wysokiej i z kulturą masową dobrej próby oraz wykazywać aktywność w kształtowaniu kultury języka polskiego i kultury zachowań.

3. Opowiadamy się za przejrzystym systemem finansowania i mecenatem państwa nad kulturą, preferującym osoby fizyczne wspierające kulturę.

4. Jesteśmy zwolennikami umożliwienia dostępu do kultury dla każdego Polaka poprzez szybki, łatwy i tani kontakt z kulturą, realizowany m.in. przy pomocy ogólnego i bezpłatnego dostępu do internetu w bibliotekach szkolnych i publicznych.

VII. Prawa kobiet

Opowiadamy się za równym statusem kobiet i mężczyzn w każdej sferze życia. Państwo musi usuwać bariery utrudniające kobietom podjęcie i wykonywanie pracy w każdym okresie życia oraz uczestnictwo w sferze sprawowania władzy publicznej. Kobiety muszą być skutecznie chronione przed przemocą w rodzinie.

System edukacyjny nie powinien utrzymywać stereotypowej roli kobiety charakterystycznej dla społeczeństwa patriarchalnego, lecz promować idee równouprawnienia i prawa do swobodnego decydowania o swym życiu. Prawodawstwo powinno respektować prawo kobiet do samodzielnego decydowania o macierzyństwie.

VIII. Prawa mniejszości

1. Państwo polskie powinno wspierać mniejszości etniczne i narodowe w zachowaniu ich tożsamości kulturowej. Organizacje reprezentujące mniejszości etniczne, narodowe i religijne oraz skupiające osoby bezwyznaniowe powinny mieć dostęp do publicznych środków masowej komunikacji.

2. SDPL sprzeciwia się wszelkim formom dyskryminacji osób z powodu odmiennej orientacji seksualnej. Opowiadamy się za prawną regulacją związków takich osób, tzw. związków partnerskich.

3. Opowiadamy się za skuteczną egzekucją przepisów prawnych zakazujących siania nienawiści rasowej i narodowościowej, propagowania idei faszystowskich oraz głoszenia tzw. kłamstwa oświęcimskiego.

IX. Europa

Socjaldemokracja Polska opowiada się za federalną i socjalną Unią Europejską. Chcemy Europy zintegrowanej politycznie, opartej na zasadach jak najszerzej demokracji i obywatelskiej partycypacji w podejmowaniu decyzji. Służyć temu powinna Konstytucja Europejska, będąca rezultatem ogólnoeuropejskiej debaty obywatelskiej. Chcemy Europy opartej na zasadach solidarności i sprawiedliwości społecznej, nie będącej tylko strukturą wspólnego rynku i waluty, ale stanowiącej obszar wspólnych standardów socjalnych i polityki zrównoważonego rozwoju.

Chcemy Europy otwartej, która jest solidarna z krajami rozwijającymi się i która w ramach możliwości nie zamyka swoich granic przed ludźmi szukającymi w niej schronienia przed biedą lub politycznymi represjami. Chcemy w końcu Europy odpowiedzialnej, która promuje demokratyczne wartości, popiera w skali globalnej multilateralny model stosunków międzynarodowych i broni zasad prawa międzynarodowego.

X. Bezpieczeństwo zewnętrzne Polski

Polska powinna być aktywnym członkiem Paktu Północnoatlantyckiego, będącego głównym i najbardziej skutecznym gwarantem bezpieczeństwa światowego. Polska powinna uczestniczyć w operacjach mających na celu przywracanie lub utrzymanie pokoju i ochronę bezpieczeństwa światowego, jeśli mają one mandat organizacji międzynarodowej (ONZ, UE, NATO). Działania jednostronne nie stwarzają szans na stabilne, zrównoważone i sprawiedliwe rozwiązania. Opowiadamy się za zasadami globalnego ładu opartego na wielostronnym dialogu zainteresowanych stron z wykorzystaniem instytucji międzynarodowych. Opowiadamy się za takimi stosunkami transatlantyckimi, w ramach których ważne decyzje podejmowane są w drodze konsensusu, a przywództwo nie zmienia się w dominację.

XI. Globalizacja

1. Socjaldemokracja Polska opowiada się za modelem globalizacji opartej na zasadach sprawiedliwości społecznej, demokracji i poszanowania praw człowieka. Globalne procesy gospodarcze muszą być poddane demokratycznej kontroli, a międzynarodowe instytucje powinny stać na straży przestrzegania praw pracowniczych, zasad uczciwego handlu i bezpieczeństwa ekologicznego. Logika zysku musi być uzupełniona logiką troski o rozwój społeczny.

2. Socjaldemokracja Polska w pełni popiera postulaty Międzynarodówki Socjalistycznej zawarte w Deklaracji z Sao Paulo, przyjętej na XXII Kongresie tej organizacji w październiku 2003 roku a zmierzające m.in. do:

- zwiększenia skuteczności wspierania rozwoju krajów Trzeciego Świata,
- włączenia do porozumień międzynarodowych kwestii standardów pracy.